

28.10.2021

§ 216 Vesihuollon kehittämissuunnitelma 2021 - 2030

HEL 2021-008946 T 14 04 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelman 2021 - 2030 noudatettavaksi.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli diplomi-insinööri Reetta Kuronen. Asian-
tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Reetta Kuronen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 27148
reetta.kuronen(a)hel.fi
Eija Kivilaakso, johtava erityisasiantuntija, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Raportti, Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelma 2021-2030, 8.4.2021
- 2 Lausunto Uudenmaan liitto 10.9.2021
- 3 Lausunto Uudenmaan ELY 25.5.2021, saate 16.9.2021
- 4 Lausunto Sipoon kunta 28.9.2021
- 5 Lausunto Villingin vesiosuuskunta 10.9.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan liitto

Uudenmaan ELY-keskus

Sipoon kunta

Villingin vesiosuuskunta

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.10.2021

Porvoon kaupunki täntöönpano
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano
Helsingin seudun ympäristö- Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
palvelut - täntöönpano
kuntayhtymä/Vesihuolto
RYA
YMPA

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toimivalta, vireilletulo ja tausta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, vesihuoltolaissa sekä sen nojalla annetun asetuksen tai päätöksen perusteella kunnalle annetusta tehtävästä.

Vesihuoltolain (119/2001) mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Helsingin kaupungin alueella toimivat vesihuoltopalvelun tarjoajina tällä hetkellä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), joka huolehtii pääosasta vesihuoltoa, sekä Sipoon Vesi, joka huolehtii vesihuollosta Östersundomin alueella. Villingin saarella toimii lisäksi Villingin vesiosuuskunta.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma on tarkoitettu kunnan vesihuollon keskipitkän tähtäimen suunnittelun välineeksi ja vesihuollon tavoitteita määritteleväksi asiakirjaksi. Kehittämissuunnitelma ei ole kuntaa tai muita tahoja sitova oikeusvaikutteinen asiakirja, toisin kuin siihen pohjautuvat vesihuollon toiminta-aluepäätökset. Se on luonteeltaan ylätasolla tapahtuvaa strategista suunnittelua, jossa esitetään kaupungin vesihuollon kehittämisen suuntaviivat, laajuus ja periaatteet. Kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma ohjaa myös HSY:n kaupunkilähtöisten vesihuoltoinvestointien ohjelmointia.

28.10.2021

Kaupunkiympäristölautakunta on 25.9.2018 (444 §) hyväksynyt edellisen vesihuollon kehittämissuunnitelman vuosille 2017-2026. Suunnitelmaa päivitetään neljän vuoden välein ja nyt päivitetty suunnitelma on laadittu vuosille 2021-2030.

Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelma 2021-2030 on laadittu samanaikaisesti HSY:n alueen vesihuollon kehittämissuunnitelman sekä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien vesihuollon kehittämissuunnitelmien kanssa. Sen laadinnasta on vastannut Helsingin kaupungin, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ja konsultin muodostama työryhmä.

HSY:n hallitus on hyväksynyt HSY:n alueen vesihuollon kehittämissuunnitelman 18.6.2021 ehdollisena niin, että suunnitelma käsitellään uudelleen, jos jäsenkuntien omalta osaltaan hyväksymät kuntakohtaiset vesihuollon kehittämissuunnitelmat ovat ristiriidassa HSY-alueen kehittämissuunnitelman kanssa. Esitetyssä Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa ei ole ristiriitaisuuksia HSY-alueen kehittämissuunnitelman kanssa, vaan HSY-alueen suunnitelman sisältö on kooste kuntakohtaista suunnitelmista.

Kuuleminen ja lausunnot

Lausuntoa on pyydetty Uudenmaan liitolta, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus), Porvoon kaupungilta, Sipoon kunnalta ja Villingin vesiosuuskunnalta. Lausuntoja ei pyydetty HSY-alueen muilta kaupungeilta, koska kaupunkien vesihuollon kehittämissuunnitelmat laadittiin samassa prosessissa, jossa sovittiin, että lausuntoja ei pyydetä HSY-kaupunkien kesken. Lausunnot saatiin Uudenmaan liitolta, Uudenmaan ELY-keskukselta, Sipoon kunnalta ja Villingin vesiosuuskunnalta.

Uudenmaan liitto on todennut lausunnossaan, että suunnitelma antaa hyvän kokonaiskuvan alueen vesihuollon tämän hetken tilanteesta sekä tulevaisuuden kehittämisen tarpeista. Lisäksi Uudenmaan liitto on esittänyt kysymyksen korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) 10.5.2021 antaman Östersundomin yhteisen yleiskaavan kumoavan päätöksen vaikutuksista vesihuollon kehittämissuunnitelmaan.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on viitannut lausunnossaan suoraan HSY:lle seudullisesta vesihuollon suunnitelmasta toukokuussa 2021 antamaansa lausuntoon. Siinä Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että kehittämissuunnitelmassa on tuotu hyvin esille maankäytön suunnittelu sekä toteutunut ja suunniteltu yhdyskuntakehitys ja että HSY:n alueen kehittämissuunnitelma ja kuntakohtaiset kehittämissuunnitelmat antavat hyvän pohjan kuntien vesi-

huoltolain mukaisten toiminta-alueiden määrittelyyn. Uudenmaan ELY-keskus toteaa myös, että kehittämissuunnitelmassa on verkostojen laajentamistarpeen lisäksi tuotu hyvin ja riittävällä tasolla esille myös muut alueen vesihuollon kehittämistarpeet ja haasteet, muun muassa kapasiteetin lisääminen, verkostosaneeraus ja sekaviemäröinnin eriyttäminen, sekä kytkeytyminen muihin vesihuollon ja maankäytön suunnitellujärjestelmiin. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että vesihuoltolain mukainen järjestämisvelvollisuuden arviointi tulee tehdä vesihuoltolain periaatteiden mukaisesti.

Sipoon kunta (Sipoon Vesi) on todennut lausunnossaan, että Sipoon Veden ja Sipoon kunnan tavoitteena on edistää kehittämissuunnitelmassa kirjattua Östersundomia koskevaa tavoitetta siten, että vesihuoltovastuiden siirron periaatteista tehdään sopimus vuoden 2021 loppuun mennessä taikka niin pian kuin neuvottelutulokseen päästään. Sipoon kunta on todennut lausunnossaan myös, että ”Kartassa ja raportissa on viitattu alueiden olevan Sipoon Veden toiminta-alueita. Lakitulkinnan mukaan entiset toiminta-alueet ovat lakanneet olemasta kuntaliitoksen myötä vuonna 2009. Lakivelvoitteiden vuoksi olisi raporttiin ja karttoihin syytä tarkentaa, että kyse on verkostoalueista eikä toiminta-alueista”.

Villingin vesiosuuskunta on esittänyt lausunnossaan Villingin vesihuollon järjestämisen nykytilanteen ja tavoittelemiaan muutoksia, jotka liittyvät muun muassa vastuiden siirtoon ja yhteistyöhön HSY:n kanssa. Villingin vesiosuuskunta on esittänyt myös, että kaikkia tähtikohdesaaria tulisi kehittää samoin periaattein niin, että tähtikohdesaariin hoidetaan vesi ja viemäri ainakin saaren rantaan asti. Villingin vesiosuuskunta on esittänyt lausunnossaan myös, että kehittämissuunnitelmaa tulisi täydentää Villingin osalta niin, että ”tavoitteena olisi katutilan käytön sopimusperiaatteiden selvitys, museoviraston reunaehdot verkoston sijoittelulle, suojeltavien (ei verkostoa) alueiden määrittely, suojeltavien alueiden (joihin voisi rakentaa) rakentamisen reunaehtojen määrittely, vaiheittain toteuttaminen ja lopputuloksena alustava luonnos/toimintamalli ympärivuotisen verkoston toteuttamiseen”.

Lausunnoissa esitetyt keskeiset seikat tullaan ottamaan huomioon kehittämissuunnitelman pohjalta tehdyssä jatkotyössä. Lausunnoista ei noussut tarvetta muuttaa laadittua suunnitelmaa.

Kuuleminen on järjestetty lausuntoaikana 12.8 - 10.9.2021. Samaan aikaan on julkaistu ilmoitus vesihuollon kehittämissuunnitelmasta Internetissä. Kuulemismenettelyssä ei jätetty yhtään kirjallista vastinetta.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma 2021- 2030 pääpiirteissään

28.10.2021

Kehittämissuunnitelmassa on pyritty tunnistamaan pitkän aikavälin maankäytön muutostarpeiden tuomat vesihuollon suunnittelutarpeet sekä turvaamaan yhdyskuntarakenteen kehittymisen mukanaan tuomat vesihuollon laajenemistarpeet seuraavan vuosikymmenen aikana.

Suunnitelmassa on keskitytty yhdyskuntarakenteen kehittämisen aiheuttamien muutostarpeiden sekä nykyisten verkostojen ulkopuolella olevien vesihuollon tarpeessa olevien alueiden tunnistamiseen. Tarkoituksena on ollut luoda mahdollisimman hyvä pohja maankäytön ja vesihuollon jatkosuunnittelulle, jotta vesihuollon tarpeessa olevat alueet saadaan toiminta-alueiden piiriin ja vesihuoltolaitoksilla olisi edellytykset tehdä pitkän tähtäimen suunnittelua laadukkaiden ja toimintavarmojen vesihuoltopalveluiden tuottamiseksi toiminta-alueillaan.

Kehittämissuunnitelmassa esitetyt vesihuollon kaavoituksen mukaiset laajenemisalueet ovat kohteita, joiden toteuttaminen edellyttää vesihuoltoverkostojen rakentamista alueille tai olemassa olevien vesihuoltoverkostojen merkittäviä muutostöitä suunnitelmakauden 2021–2030 aikana.

Helsingin tärkeimpiä vesihuollon asemakaavoitukseen perustuvia laajenemisen alueita seuraavan vuosikymmenen aikana on muun muassa Länsisatamassa, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa ja Kuninkaantammassa. Täydennysrakentamista tapahtuu suunnitelmakaudella laajemmassa mittakaavassa myös esimerkiksi Raide-Jokerin asemaseuduilla. Keskeiset kaavoitukseen perustuvat laajenemisalueet sekä täydennysrakentamisalueet ja niiden aikataulut on esitetty kehittämissuunnitelmakartassa, joka on vesihuollon kehittämissuunnitelmaraportin liitteenä 1.

Östersundom on Helsingin merkittävin tulevaisuuden vesihuollon kehittämisalue, sillä alueen rakentaminen vaatii mittavia runkolinjainvestointeja ja alueen vesihuollon järjestämisvastuissa tarvitaan muutoksia. Suunnitelman laatimiseen jälkeen korkein hallinto-oikeus (KHO) on antanut päätöksensä Östersundomin yhteisen yleiskaavan kumoamisesta (KHO:2021:60, 10.5.2021). Päätös ei muuta suunnitelmassa esitettyjä Östersundomia koskevia vesihuollon kehittämistarpeita. Östersundomin laajamittainen asemakaavoitus ja rakentaminen ajoittuvat vasta suunnitelmakauden jälkeiseen aikaan, mutta alueen vesihuoltovastuun siirtämisestä HSY:lle on syytä sopia jo suunnitelmakauden aikana. Sipoon sitoutuminen vastuun siirtoon heti suunnitelmakauden alussa on Helsingin kaupungin tarpeiden mukaista. Östersundomissa tehtävät vesihuollon rakentamistoimet ovat kytköksissä alueen kaavoitusaikatauluihin. Sipoon päättämällä vesihuollon toiminta-alueilla on toimittu

28.10.2021

alueliitoksen jälkeen tarkoituksenmukaisesti kuin ne olisivat edelleen vesihuollon toiminta-alueita.

Helsingissä vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolella asuu suhteellisen vähän ihmisiä. Vesihuollon kehittämistarpeet vesihuollon toiminta-alueiden ulkopuolella nousevat pääasiassa virkistystoiminnasta. Nykyisten toiminta-alueiden ulkopuoliset alueet, joilla on tunnistettu mahdollinen vesihuollon järjestämisen tarve terveydensuojelullisista tai ympäristönsuojelullisista syistä, sekä useat Helsingin edustan virkistyskäytössä olevat saaret on määritetty vesihuollon selvitysalueiksi, joiden vesihuollon järjestämisen tarve ja tapa selvitetään. Lisäksi selvitetään ja sovitaan kaupungin omistamien, vesihuollon toiminta-alueiden ulkopuolisten virkistys-, liikunta- ja puistokohteiden vesihuollon järjestämistapa. Yksi selvitysalueiksi esitetyistä saarista on Villinki. Sen suhteen noudatetaan kehittämissuunnitelmassa esitettyjä tähtikohdesaariin ja vesiosuuskuntiin liittyviä periaatteita. Niiden mukaisessa prosessissa on mahdollista ratkaista myös Villingin vesiosuuskunnan lausunnoissaan esittämät selvitystarpeet.

Suunnitelmakaudella Helsingin kaupunki ja HSY kuvaavat ja yhteensovittavat sekaviemärintijärjestelmän ja -verkostojen eriyttämisen tarve-, yleis- ja toteutussuunnittelun sekä taloussuunnittelun prosessinsa. Lisäksi tahot laativat toimintamallin yhteistyölle, esittävät resurssitarpeet ja päivittävät eriyttämisen yleissuunnitelman.

Perustelut

Vesihuoltolain 5 §:n mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Helsingin kaupunki täyttää tämän kehittämisvelvoitteen laatimalla neljän vuoden välein vesihuollon kehittämissuunnitelman, jonka laatimisesta on sovittu HSY:n ja Helsingin kaupungin välillä Puitesopimuksessa kuntatekniikan yhteistyöstä HSY:n ja sen jäsenkuntien kesken (2014).

Jatkotoimenpiteet

Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelma on ladattavissa Helsingin kaupungin nettisivuilta. Vesihuollon kehittämissuunnitelman toteutumista seuraa kehittämissuunnitelman ohjausryhmä. Suunnitelma päivitetään seuraavan kerran vuonna 2025 yhtä aikaa muiden HSY:n jäsenkaupunkien kanssa.

28.10.2021

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Reetta Kuronen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 27148
reetta.kuronen(a)hel.fi
Eija Kivilaakso, johtava erityisasiantuntija, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Raportti, Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelma 2021-2030, 8.4.2021
- 2 Lausunto Uudenmaan liitto 10.9.2021
- 3 Lausunto Uudenmaan ELY 25.5.2021, saate 16.9.2021
- 4 Lausunto Sipoon kunta 28.9.2021
- 5 Lausunto Villingin vesiosuuskunta 10.9.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan liitto
Uudenmaan ELY-keskus
Sipoon kunta
Villingin vesiosuuskunta
Porvoon kaupunki
Helsingin seudun ympäristö-
palvelut -
kuntayhtymä/Vesihuolto
RYA
YMPA

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano